

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

D. A.: Un jubileu serbat în tăcere.

Prot. Aurel Muntean: Biserica nouă ortodoxă română din Huedin.

Un memoriu al Asociației generale a clerului ort.

Pr. Andrei Eftimie: Conferința-jubileu din Ludoș.

Rap.: Cerc religios și sfințirea Casei culturale pa-

rohiale din comuna Mihai Viteazul. — Cronică. — Bibliografie. — Circulară oficială. — Concurs pentru conferirea de burse din Fondul cultural Alexandru Lebu. — Concursuri pentru întregirea parohiilor vacante: Buduș, Alba-Iulia III și Bălan II.

Un jubileu serbat în tăcere.

Protopopiatul Ludoșului, în ziua de Duminică 2 Octomvrie c., a serbat în tăcere, în cadrul conferinței preoțești, jubileul de 10 ani dela înființare, descrisă atât de sugestiv în darea de seamă ce o publicăm în acest număr. A fost o serbare, la care și noi am fi luat cu bucurie parte, dacă se vestea înainte. Cadrele modeste în care s'a desfășurat, a fost însă o încoronare caracteristică a muncii tăcute, dar stăruitoare, ce s'a depus în acest tinăr protopopiat, datorită în primul rând harnicului protopop Romul Popa. Această muncă mai bine o caracterizează P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, în scrisoarea ce a trimis-o P. On. protopop din acest prilej, pe care o reproducem în întregime:

„Din rapoarte particulare am aflat, că ai convocat preoțimea tractului la o conferință, pe ziua de 2 Octomvrie a. c., ca să serbătorim în centrul protopopiatului jubileul de 10 ani dela înființarea acestui protopopiat.

Dacă n'ați fi fost prea modești și mi-ați fi notificat la timp, ținerea conferinței iubilare, aș fi esmis și din centru un reprezentant, ca să dăm întrunirii un caracter și mai festiv.

Întregesc acum ulterior ce aș fi făcut atunci prin reprezentantul meu la fața locului, și Vă exprim toată mulțumirea mea, toată recunoștința mea, pentru munca de

organizare și încheiere sufletească desfășurată în acești 10 ani de frământări, de muncă încordată și de înțelegere, cu rezultate atât de frumoase cum nu le află nici în centre cu organizații vechi, decum în un centru creat din nou din parohiile dela periferiile tractelor Turda, Târgu-Murăș și Târnavă.

Dacă și P. On. Dta ai fi urmat exemplul celor ce s'au avântat să ridice catedrale mari, cari s'au sumețit nedând ascultare povețelor celor cu mai multă experiență în viață, ai fi privit azi cu jale la niște ziduri reci începute și neterminate, ai fi rămas în bisericuța veche de lemn, unde intra vântul și ploaia, și în casa parohială construită din nuele și n'ai avea azi în piața Ludoșului o locuință potrivită, în apropierea nemijlocită a bisericii celei noi atât de reușită, pe care o poți vedea în fiecare clipă bucurându-te, și care face cinste bisericii noastre și este și o podoabă a localității în care se găsește.

Pentru Arhiereul Vostru încercat, rezultatul muncii voastre, a protopopului, preoților și poporului din protopopiatul Ludoș, este cea mai mare satisfacție ce pot avea, când am ales acest centru, atunci părăsit și neglijat, azi înfloritor, ca centru al unui protopopiat nou.

Am și o mare mulțumire sufletească, când Ți-am încredințat P. On. Dtale con-

ducerea aceluia tract, care azi îl socotesc, între cele dintâi cu toate parohiile întregite, cu preoți bine pregătiți și în cele economice bine aranjate.

Serbătoarea voastră este serbătoarea Eparhiei și sper, că vom ajunge, ca să se repeteze și în celelalte centre noi, cari au trecut în parte peste greutățile începutului, dar sunt departe de a fi acolo unde ați ajuns dvoastre cu ajutorul bunului Dumnezeu.

Numele protopopului celui dintâi al tractului Ludoș, cu ziua de 2 Octombrie 1932 a intrat în istoria bisericii și a Eparhiei noastre“.

Ne aliem și noi cuvintelor juste de elogiare a P. Sf. Sale și dorim colegului nostru să continue cu aceeași putere și pricepere munca începută, recoltând aceleași rezultate ca și până acum.

D. A.

Biserica nouă ortodoxă română din Huedin.

Orașul Huedin centrul protopopiatului cu același nume, e situat la poalele „Vlădesii“ lângă linia ferată Cluj—Oradea. Oraș eminent comercial, locuit în majoritate covârșitoare de străini. Românii numai ca servitori au intrat în el. Cu înființarea României Mari funcționăria s'a românizat, ba și țărani și comercianți români au început a invada acest opid. Prea Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan al Clujului cunoscând însemnătatea românizării orașelor din Ardeal a înființat din bună vreme o parohie ortodoxă, la început numai cu 126 suflete, ulterior a făcut-o centrală așezând aici și centrul protopopiatului Huedin. Biserica nu aveam. Serviciul divin se face în o sală de învățământ dela Școala primară din loc. Dorința P. Sf. Sale pe lângă organizarea parohiei a fost, să se pună bază și unui fond pentru edificarea unei biserici ca să nu fim numai noi ortodocșii lipsiți de un lăcaș de închinare. Dorința Prea Sf. Sale s'a realizat. Preotul local cu consiliul parohial încă în vremuri mai bune an de an au strâns suma de un milion Lei. În vara anului 1931 s'a dat în antepriză edificarea bisericii — după planul dlui arhitect Victor Șmighelschi din București — anteprenorilor

Nicolae Simina și soții, din Abrud, sub controlul domnilor ingineri Nicolae Dordea și Dr. Leo Bohățiel, ca expert consistorial, pentru suma de un milion patruzece și cinci mii Lei (1,045.000). Biserica s'a edificat într'un loc frumos în piața Huedinului pe locul expropriat dela primăria orașului. Lucrările de edificare s'au terminat, rămânând singură pictura pe anul viitor. Mărire și laudă lui Dumnezeu care ne-a ajutat să vedem realizat visul nostru de a avea cu un ceas mai curând un lăcaș de închinare în acest centru. Biserica în stil bizantin, este o podoabă a românismului și ortodoxismului din părțile acestea, e cu două turle și o cupolă, o catedrală în miniatură, are lungimea de 25·40 m. iar lățimea la cruce de 15·70 m. E zidită din beton, peatră și cărămidă, acoperită cu țiglă solzi, iar turlele și cupola cu tinichea zincată și arămită. Între donatorii și sprijinitorii acestei biserici țin să amintesc pe Prea Sf. Sa Dl Episcop Nicolae Ivan, On. Minister al Cultelor prin domniile foști miniștrii Al. Lapedatu, Vasile Goldiș și Octavian Goga, Dl subsecretar de stat dela Domenii Dr. Mihail Șerban, On. Minister al Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Banca „Vlădeasa“ Huedin, Dl Teodor Roșca comerciant București, care ne-a cumpărat un clopot de 202 kg., Societatea ortodoxă a femeilor române care ne-a cumpărat un alt clopot, Dl Dr. V. Pașca, care ne-a dăruit un rând de odăjdii preoțești, Dnii comercianți din Huedin Ioan Mătiș și Nicolae Sacaliș, precum și alți cărora și pe această cale le aducem mulțumirile noastre.

Aurel Muntean,
paroh-protopop.

Un memoriu al Asociației generale a clerului ortodox.

Asociația generală a clerului nostru a înaintat On. Ministere de Instrucție-Culte și de Finanțe un documentat memoriu de revendicare și apărare a drepturilor preoțimii din care estragem următoarele:

„Clerul constată că Biserica noastră, căreia prin legile statului și prin constituție, i se zice dominantă, a fost foarte greu lovită în situația sa materială, încât nu-și poate îndeplini cu demnitate rolul moral și spiritual în mijlocul poporului; ba se con-

stată că această Biserică este pusă azi în situația de inferioritate față de celelalte culte.

Cultul catolic este foarte privilegiat, în cât moștenește azi o foarte bună situație materială, pe care n'a izbit-o secularizarea, ca pe Biserica noastră ortodoxă română, și nici ultimele loviri bugetare.

Acest cult și-a consolidat, prin concordatul încheiat cu guvernul român, o situație economică și juridică, cum nu are nici o instituție în statul nostru. Tot în favoarea acestui cult s'a cedat și patrimoniul așa zisului „Status“ din Ardeal, care trebuie trecut în zestrea statului român, pentru nevoi culturale generale.

Și în timp ce alte confesiuni își măresc privilegiile și bunurile prin dărnicia statului român; în timp ce statul lor major de conducere este complicat (peste orice normală proporție) și plătit princiar, Bisericii ortodoxe i se impun mereu, prin ultimele bugete, amputări de materiale și de personal.

Astfel i se desființează școalele speciale; se comprimă bursele elevilor seminariști; se taie materialele de întreținere dela toate așezămintele; i se suprimă consistoriile; i se suprimă posturi însemnate; se suprimă bugetul corurilor; se taie din buget paracliserii bisericești; se adaugă 3 curbe speciale afară de cele 2 aplicate tuturor funcționarilor statului, curbe cari îi reduc până la anihilare chiar salariul de mizerie; i se propune plata restanțelor în rentă de stat; în fine chiar acest salar este amenințat să apară la buget, nu ca un drept legal, stabilit și nominal, ci ca o cotă oarecare într'un capitol de globalitate generală.

Cerem ca la întocmirea bugetului să se ia drept punct de plecare, bugetul cultelor din 1930, și să se retragă și pentru Biserica ortodoxă numai cele două curbe aplicate funcționarilor publici, ca să se ajungă la o egalitate de tratament și pentru clerul ortodox.

Bugetul cultelor să se prezinte pe salarii și capitate nominale Parlamentului, fiindcă preoțimea și Biserica în genere nu vor subvenție întâmplătoare și precară, ci îndemnitate cuvenită, potrivit rolului spiritual și social ce îndeplinește, sporit de anul acesta cu cateheza gratuită din învățământ-

ul primar; credem că nu se va mai prezenta Parlamentului, în ce privește bugetul cultelor, numai fondul său global; repartițiile nominale nu se vor lăsa ulterior și vor fi scutite de arbitrar.

Rugăm să binevoiți a cunoaște că clerul cere toate garanțiile legale pentru stabilitatea și nominalitatea salariilor preoțești (și a slujbașilor bisericești în genere), cu toate aferentele de gradații și dreptul la pensie, ca pentru funcționarii de stat, și în armonizare cu aceștia. În Biserica românească, generalitatea este că parohiile n'au venituri, sunt sărace, pe câtă vreme, numai câteva biserici au venituri, iar acestea sunt excepțiunea. Deci, pentru generalitatea situației, cerem ca legea să prevadă nu principiul întregirii, al congruei (care este o nesiguranță și o umilire adesea), ci principiul salarului fix, legal și nominal.

Pentru parohie și clerul său, cerem prețuire deosebită, fiindcă parohia este celula cea mai însemnată a vieții religioase, ce nu trebuie lăsată a tânji. Această viață e poporul însuși în mistica lui, este templul de închinare, sunt slujitorii: preoți, cântăreți, paracliseri.

Deci cerem: revenirea la bugetul cultelor din 1930, pentru calculul just al curbelor generale, pe care preoțimea și-l impune; nominalitatea salariilor și capitelor de întreținere în bugetul general, votat de Parlament; achitarea neîntârziată a restanțelor în bani și nu în rentă de Stat“.

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința-jubileu din Ludoșul-de-Mureș.

Un orașel pe dreapta Mureșului, în jud. Turda, fără un trecut ortodox îndepărtat, — cauza fiind streinismul, și cei de-un sânge: uniții, — un orașel fără pretenții de centru însemnat, dar cu perspective pentru viitor, acesta este: Ludoșul-de-Mureș (prescurtat: Ludoș), sediul împrăștiatului nostru protopopiat, înființat acum zece ani, din îndemnul P. Sf. Sale Episcopului Nicolae, care a știut să aleagă omul: Romul Popa, primul protopop, prin munca căruia s'au zidit, în puțini ani: casă parohială pompoasă, biserică și mai pompoasă. Cu

prilejul împlinirii unui deceniu, conferința de toamnă a fost convocată pentru ziua de 2 Oct. c., în numitul orașel, unde și-a desfășurat un program care — poate — și în două zile nu s'ar fi epuizat. Solemnitatea conferinții-jubileu a decurs într'un mod strălucit, precum urmează.

Înainte de ora 8, toți preoții sunt prezenți; o zi frumoasă atrage credincioșii către biserică. După o oră începe serviciul divin în sobor de 7 preoți, condus de P. C. Sa păr. protopop, strana fiind susținută de restul preoților. Slujba decurge înălțător, biserica având o acustică, cum rar putem întâlni; cea mai mică adiere a glasului este transformată în unde sonore. Inteligență, popor mult ascultă. La priceasnă predică pr. A. Eftimie, umilul preot din Fărăul Albei, despre „Judecata de apoi“, predică brăzdată de câteva citate din marele orator bisericesc apusean Massillon și scriitorul Chateaubriand. Predica e gustată, dacă nu chiar sorbită. La sfârșitul sf. liturgii, păr. Sămărghișan, într'o cuvântare mișcătoare, evocă timpul de acum zece ani, când C. Sa era cel mai tânăr dintre toți preoții, iar astăzi are loc între cei bătrâni, căci nu mai puțin de 17 suntem tineri. Arată starea de plâns a ortodocșilor din Ludoșul de acum zece ani și din parohiile vecine: săraci, disprețuiți, amenințați cu dispariția; în Ludoș o bisericuță-bordei, într'un deal, arăta — probabil — că-i „dominantă“... Dar la venirea P. C. Sale păr. protopop, și-au ridicat moralul ortodocșii, s'au adunat ca în jurul unui far, ajungând să aibă astăzi casă și biserică, în centrul orașelului, demn de invidiat. Răspunde P. C. Sa, arătând fazele prin cari a trecut munca, pentru a creia din nimic, totul: piedici, dispreț, rea voință din partea celor mici la suflet, cari totuși au fost învinși, prin răbdarea, curajul, persistența în muncă a mănunchiului de „eretici“, strânși în jurul P. C. Sale, care în strana dreaptă a avut pe epitropul model, bravul țaran Augustin Coman, asemănător căruia nu știu, nu cred să mai fie zece în România Mare. Evoacă cuvintele P. Sf. Episcop Nicolae, spuse atunci când i-a incredințat formarea protopopiatului, înviat ca legendara Phoenix din cenușa lui: „Îți va fi greu, va fi foarte greu, dar am credință, încredere deplină, că vei învinge“,

P. C. Sa răspunzând atunci: „Dacă în cinci ani nu voiu avea case și temelie bisericii, plec din Ludoș.“ Și când te gândești că după cinci ani avea case și biserică sub acoperiș!... N'avem cuvinte de admirat.

Ne-a fost dat apoi — ocazie rară — să ascultăm cuvântarea epitropului Augustin Coman, care pornește dela „Cine e Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu care faci minuni“. După o scurtă introducere, face asemănare între Moisi, care-a scos poporul evreu din robie, conducându-l spre lapte și miere, și P. C. Sa păr. protopop, care a scos ortodoxia Ludoșului din robia disprețului, urii, ortodocșii streini în țara lor, aducându-i în frumoasa stare de astăzi. „Moisi însă n'a văzut Caqanul, dar P. On. Dv. îl aveți sub mână“ își încheie bunul ortodox cuvântul. Se anunță apoi poporul pentru vecernia urmată de predică și mărturisire, împărțindu-i-se anafora. Rămăși singuri preoții, P. C. Sa păr. protopop constituie biroul conferinții, deschizându-se discuție asupra predicii. După oarecari critici, privind forma, predica este clasată ca foarte bună, iar predicatorul răspunde cu un mulțumesc. Ne îndreptăm la o oră foarte înaintată către primitoarea casă protopopească, unde se ia masa în comun, de față fiind și dl Onișca cu dna, notar public, cum și epitropul Coman. Seria toasturilor e deschisă de dl Onișca, aducând o mulțime de elogii „prietenului iubit“ păr. protopop, care „în zece ani a realizat o adevărată operă, prin munca-i titanică, organizând în plus parohiile, aruncate până atunci la voia întâmplării, organizându-le în așa fel încât nu greșesc dacă afirm: e primul protopopiat de sub cărja Vlădicului Nicolae Ivan“. Corul preoților intonează „mulți ani trăiască“. Continuă păr. Sămărghișan pentru P. Sf. Episcop, căruia preoțimea în picioare îi cântă de nenumărate ori „mulți ani trăiască“. Urmează pr. Bucur, Biji, iar pr. Stan toastează pentru epitropul A. Coman. La urmă răspunde păr. protopop, îndreptându-și gândul către P. Sf. Episcop Nicolae, în al doilea rând către munca depusă, iar în al treilea rând, face un călduros apel către preoțime să-l urmeze, să-l înțeleagă, să muncească fără preget, căci munca nu va fi fără răsplată.

Pornim la școală, unde se continuă dis-

cuția începută a. m. și întreruptă, de astă dată cu referatul pr. Stan, asupra activității cercurilor religioase, cari mai mult sau mai puțin și-au făcut datoria mulțumitor. Totuși suntem îndemnați la mai mult. Se trece la tema dată de Ven. Consiliu eparhial: „Instrucția religioasă în școala primară“. Din toate lucrările, păr. Popianăș a făcut un raport general, rezumat cam în următoarele: 1. Preotul este dator, trebuie să catehizeze cu toată râvna, copiii de azi fiind mâne popor; 2. Materialul, cel indicat de Sf. Sinod — publicat în „Renașterea“ — deși-i cam mult pentru micile odrasle; 3. Ca manuale: Mica Biblie a păr. Scriban — propusă de pr. Eftimie — acel al dlui Nisipeanu, — propus de pr. Stan, — cum și — în plus — ori-cari din manualele indicate în „Biserica Ortodoxă“ Nr. 8; 4. Cu Sf. Scriptură, sau cel puțin Noul Testament să fie foarte familiarizați elevii; 5. Pe cât posibil, se vor utiliza tablouri, (păr. Bucur propune unul cu 100 ilustrații; autorul îmi scapă nefiind român, și cu atât mai puțin ortodox); 6. Copiii vor frecventa biserica, supraveghiați; 7. Să se formeze cu ei coruri religioase; 8. În lucrarea pr. Eftimie e propunerea, care se ia în considerare: cu ocazia întrunirii cercurilor religioase, se va ține în fiecare parohie și o prelegere cu copiii plus adulții, de un preot pregătit ad-hoc, strein de parohie. Greu, dar cu folos; 9. Să se procure și să se împartă pe cât posibil cărți de rugăciuni, cu istorioare morale, iconițe, cruci etc. mai ales unde parohiile dispun de fonduri. Acestea sunt punctele esențiale, estrase din lucrările asupra acestei delicate chestiuni a catehizației. — După ce ni se pun în vedere o mulțime de dispoziții salutare, la o oră înaintată, mergem la biserică, unde se face vecernia, încoronată de predica pr. Biji, despre „Mărturisire“, iar ca urmare a ei, o mulțime de credincioși se mărturisesc. Odată isprăvită mărturisirea, preoțimea având în mijloc pe superiorul ei, este fotografiată pe treptele bisericii, spre aducere aminte de acest jubileu.

Noaptea își așterne deja vălul, când preoții pornesc la câte 10—20 și chiar 30 de klm. depărtare, spre „cercul lor strimț“ (vorba lui Eminescu), prin colbul de praf, peste dealuri și păduri. Doresc și eu, care-s un atom din protopopiatul Ludoș, doresc

ca de-alungul deceniilor să înflorească mai mult, ducând flacăra muncii desinteresate, vecinic aprinsă, vie. Doresc neobositului conducător mulți ani, spre a-și vedea suprema operă cu ochii: biserici în toate parohiile, după cerințele vremii. Iar vouă, stimați și iubiți colegi de misiune, vă zic: *Sursum corda*, sus inimile, sus cugetele!

Pr. Andrei Eftimie-Fărău.

Cerc religios și sfințirea Casei culturale parohiale în comuna Mihai Viteazul—Turda.

În ziua de 2 Oct. a. c., Cercul religios Turda, s'a întrunit în frunțașă comună de pe valea de mijloc a Arieșului: Mihai Viteazul.

Liturghia s'a slujit în sobor de preoții cercului: Simion Todoran-Vâlcele, președintele cercului, Emil Mureșan, cap. prot. Turda, Nichita Avram-Oprișani și preotul local Nicolae Radu.

A predicat păr. Simion Todoran, despre „Iubirea de vrășmași“, în legătură cu evanghelia zilei, iar răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt al societății tinerimii „Sf. Gheorghe“ din parohie, sub conducerea dlui Vasile Gherman, conductor tehnic, preș. societ. „Sf. Gh.“

După liturghie s'a slujit parastas pentru repausatul preot al parohiei, Gh. Costin.

Pe lângă un numeros popor am remarcat prezența la sf. liturghie a dnei preotese Costin, dna pr. Nichita, dna și dl Miron Costin, directorul salinelor Turda, dl I. Moldovan, f. subrevizor, dl notar N. Pop ș. a.

După vecernie s'a sfințit și inaugurat Casa culturală parohială. Localul fostei școale confesionale, dărăpănat de vreme și negrije, a renăscut, — din truda soc. tin. „Sf. Gheorghe, — și renovată, zugrăvită, provăzută cu mobilierul necesar scopului, împodobită cu tablouri istorice culturale și înzestrată cu aparat de „radio“, cumpărat pe seama Casei culturale de dnii pr. Nic. Radu, notar N. Pop, contabil I. Lupu, I. Lup, Ioan Chiș și Mihailă Șerban, cu 10.400 Lei. Toată această renovare și înzestrare a costat peste 33 mii Lei.

Sfințirea acestui locaș de cultură a dat prilej unei frumoase șezători culturale. După actul sfințirii, corul bărbătesc al soc. tin. „Sf. Gheorghe“, dirijat de păr. N. Radu, a executat „Tatăl nostru“ de C. Porumbescu

și „Ochiul“ de A. Bena, apoi a conferențiat pâr. Nichita Avram, despre „Rolul casei culturale“. Prin cuvinte calde a arătat necesitatea acestui așezământ, care ocupă loc între școală și biserică și în care preotul și învățătorul împreună au să muncească cu tot focul sufletului lor de misionari, pentru ridicarea neamului. Corul bărb. al soc. „Sf. Gh.“ a executat apoi cântările „Ile-nuța“ de Vidu, „Foaie verde de trifoi“ de T. Popovici, „Imnul nopții“ de Beethoven și „Înzadar alerg pământul“ de G. Dima, desfătând sufletele celor prezenți prin armoniile cântărilor executate cu măiestrie. Între coruri elevii școlii primare au declamat poezii de Oct. Goga, Stamatiad și V. Alexandri.

Pâr. Nicolae Radu, plecând dela cuvintele citate de inimosul scriitor și misionar Gh. Mugur în „Calendarul“ dela 3 Martie a. c.: „cultură se chiamă omenie, cinste, îngăduire, ospitalitate și cuviință, cântec popular, legendă, basm și proverbe, datină și evlavie, podoabă de casă și petrecere naivă“, arată munca ce trebuie să se facă prin acest cămin cultural, pentru restaurarea adevăratei culturi etnice în sufletul alterat al satului. Iar în partea a doua a cuvântării sale face un scurt istoric al creării acestui așezământ.

Au mai luat cuvântul dl Ion Moldovan, fost subrevizor, care a adus elogii preotului N. Radu pentru munca ce depune necruțând nici o jertfă, pentru binele popoului ce păstorește; dl învăț. Al. Suciuc a promis colaborarea corpului didactic primar la activitatea Casei culturale.

Șezătoarea a luat sfârșit prin cuvântul pâr. Simeon Todoran, preș. cercului, care-și exprimă mulțumirea pentru dragostea ce domină între intelectualii comunei și prin sfaturi frumoase îndeamnă la cimentarea sufletului românesc prin această casă, care și în trecutul oropsit a fost un far al culturii românești, iar cu ziua de azi în mod solemn este redată nobilului scop.

Rap.

Poșta Redacției Prof. S. Bulz, Alba-Iulia. Puteți trimite articolele amintite. Trebuie însă să le potriviți cu evangheliile Duminicilor, trebuind să apară cu o săptămână înainte, ca preoții să le poată utiliza la predici.

Red.

CRONICA

Hirotonire. P. Sf. Sa Episcopul nostru în zilele de 11 și 12 Oct. c., a hirotonit întru diacon, preot și duhovnic pe clericul *Ioachim Apahidean*, absolvent al Academiei teologice, pentru parohia Herepea, protopopiatul Ludoșului.

Cununie. Avem deosebita plăcere a anunța cununia dlui *Sofroniu Bulz*, profes. de religie din Alba-Iulia, cu dsoara *Olimpia Moldovan* din Apold, care va avea loc în ziua de Duminică 16 Octomvrie c. Sincerile noastre felicitări!

Congresul național bisericesc. Vineri dimineața s'a deschis în sala de ședințe a Camerei deputaților, sesiunea Congresului național bisericesc sub președinția I. P. Sf. S. Patriarhul Dr. Miron Cristea. Mesagiul de deschidere a fost citit de dl Ministru al Instrucțiunii, profes. D. Gusti. Această sesiune este a doua dela votarea legii de organizare a bisericii ortodoxe române. Potrivit acestei legi, urmă ca acum Congresul să procedeze la alegerea de Episcopi la cele două eparhii vacante, a Hușilor și Cetății-Albe. În urma acordului dintre guvern și consiliul central bisericesc, s'a stabilit ca această alegere de episcopi să nu se mai facă în sesiunea ordinară a congresului național, ci să se efectueze mai târziu într'o sesiune extraord. Această amânare se zice este motivată de faptul, că guvernul intenționează să vină cu un proiect de lege pentru modificarea actualei legi, în partea privitoare la alegerea adunărilor eparhiale din sânul cărora se delegă membrii Congresului național bisericesc.

BIBLIOGRAFIE

Dr. Gh. G. Sandulescu: „*Concepția creștină despre proprietate și dușmanii ei*“. Tip. Sf. M. Neamțu. 1932. Pag. 160.

În seria lucrărilor ce ies de sub teascurile tipografiilor și se ocupă de chestiuni actuale, fără îndoială, cea cu titlul de mai sus, în mod deosebit trebuie să ne rețină atenția, căci după războiu, problema proprietății particulare preocupă necontenit diferitele cercuri ale societății. Și cum în ju-

rul acestei chestiuni, anumite curente de natură distructivă caută cu ori-ce preț să se impună lumii întregi, evident, tratarea ei și din punct de vedere al eternelor principii divine propovăduite de creștinism, apare ca o imperioasă necesitate. Sesizat de acest lucru, tânărul Gh. Sandulescu, doctor al facultății teologice din Cernăuți și cu eminențe studii de specializare la universitatea din Strasbourg, cercetează, dispunând de un atrăgător dicționar românesc, problema proprietății particulare în lumina sf. Scripturi și sf. Tradițiuni, utilizând cu spirit critic și perfect obiectiv, un vast material informativ de natură teologică, juridică, economică și sociologică, de autori români și străini. Proprietatea particulară — spune în concluzie autorul — este o instituție legitimă și necesară. Dreptul de proprietate este un corolar inerent firii omenești. Acest drept omul l-a exercitat din timpurile cele mai îndepărtate și originea ei se ridică până la Dumnezeu. Dreptul de proprietate nu este un drept absolut și nelimitat, acest drept aparține numai lui Dumnezeu. Sub acest raport omul nu este decât un administrator, întrucât dreptul său este circumscris de o serie de restricțiuni și datorii față de Dumnezeu și față de semenii. Dumnezeu a dat pământul spre folosința tuturor oamenilor. Fiecare om are deci dreptul de proprietate... În exercitarea dreptului de proprietate, omul este strict obligat să se conforme ordinii stabilite de Dumnezeu și să-și îndeplinească obligațiunile, dintre care a da prinosul celor ce n'au, este cea dintâiu și cea mai mare. În fine, omul va trebui să dea socoteală de toate acestea înaintea Judecătorului suprem și după cum va fi întrebuințat — bine sau rău — bunurile lui încredințate, va primi răsplata sau pedeapsa vecinică. — Nu stăruie mai mult asupra conținutului, ci indică numai titlul diferitelor capitole, pentru a releva importanța lucrării: Despre proprietate (Noțiunea proprietății și a dreptului de proprietate). Concepțiile greșite despre proprietate (individualismul, liberalismul). Curentele adverse proprietății particulare (socialismul, comunismul). Caracterul social al învățaturii creștine. Originea proprietății (diverse teorii. Originea divină a proprietății particulare și pretinsul economism primordial).

Proprietatea în Vechiul și Noul Testament și în literatura patristică. Concepția creștină despre proprietate este cea adevărată.

Evident deci, lucrarea Dr. Sandulescu constituie un excelent ajutor în lupta împotriva curentelor disolvante din mijlocul omnirii, contribuind în largă măsură, prin competența cu care-i scrisă, la înlăturarea unei probleme ce pasionează azi pe toți, și de aceea o recomandăm în deosebi clerului.

ob.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 6897—1932.

CIRCULARĂ

către toate oficiile parohiale din eparhie.

Până la finea acestui an avem următoarele sărbători naționale oficiale:

16 Oct. ziua nașterii M. Sale Regelui Carol II.

29 Oct. ziua nașt. M. S. Regina Maria.

8 Nov. ziua numelui Măriei Sale Mihai Marele Voivod de Alba-Iulia.

Învităm pe cucernicii preoți, ca în toate bisericile să se servească doxologiile convenite, la cari vor fi chemate autoritățile locale, școlile și enoriașii. La sfârșitul ceremonialelor religioase, cucernicii preoți vor rosti cuvântări ocazionale patriotice.

Cluj, la 5 Oct. 1932.

Consiliul eparhial.

CONCURS REPETIT.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. I. *Buduș*, cu filia Budacul-de-jos, din protopopiatul Bistrița se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform cualificațiunii.

2. Locuință în natură cu supraedificate economice și grădină de 3 jug.

3. Sesiune parohială de 17 jug. pământ cl. I. în materă și 7 jug. în filie.

4. Stolele statorite de către cons. și adunarea parohială în materă și filie.

5. Una măsură de cucuruz în materă și filie.

În filie este biserică și depărtarea de materă e 2 km.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile instruite cu toate documentele recerute, oficiului protopopesc ort. rom., din Bistrița, în teminul prescris și cu avizul acestuia se vor putea prezenta în parohie pentru a servi, cânta ori predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Sa Episcopul nostru.

Stabilit în cons. parohial ținut în ziua de 9 Octomvrie 1932.

Preș.: **Prot. D. Antal.** Notar: **Toader Căpitan.**

Nr. 7043. APROBAT

(33) 1—3

Nicolae Ivan, Episcop.

Nr. 7089—1932 Ep.

(29) 2—3

CONCURS

Pentru conferirea a trei burse de câte 2000 (două mii) Lei fiecare, din Fondul cultural Alexandru Lebu, se publică concurs.

Pot concura la aceste burse numai elevi ai școalelor ortodoxe de cântăreți din Mitropolia ortodoxă a Ardealului.

Concurenții vor înainta până la 1 Noemvrie a. c. cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, anexând următoarele acte:

1. Certificat eliberat de Direcț. școalei de cântăreți unde studiază, dovedind înscrierea pe anul școlar 1932/33.

2. Certificat despre starea materială a concurentului.

Sibiu, din ședința secțiunilor unite a Consil. arhiepisc., ținută la 20 Sept. 1932.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 407—1932.

(30) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei urbane de cl. întâi *Alba-Iulia III (Mureș-Port)*, din protopopiatul Alba-Iuliei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conf. cvalificațiunii.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător în hotarul comunei Daia-rom.
3. Venitele stolare obicinuite.
4. Cimiterul vechiu (circa 1 jug.) pre-

cum și curtea și grădina bisericii noi ce se află sub acoperiș (circa 2 jug.), se vor arenda în favorul bisericii, până la complectă terminare a bisericii și a caselor parohiale, după care dată trec și aceste pământuri, ce se află în raza orașului, în folosința preotului.

5. Lipsind casele parohiale, preotul ales este obligat a locui în parohie și a se îngriji pe socoteala proprie de locuință.

6. Preotul ales, în caz de lipsă, va fi obligat să provadă catechizația la școalele primare din orașul Alba-Iulia.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu toate documentele, Oficiului nostru protopopesc în terminul deschis și cu prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Episcop, fără de care nu se vor lua în candidare.

Alba-Iulia. la 26 Septemvrie 1932.

Oficiul protopopesc, în conșălegere cu Consiliul parohial din Alba-Iulia III (Mureș-Port).

Alexandru Baba, protopop.

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot din parohia *Bălan II*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și grădină de 1 jug.
2. Sesiunea parohială de 15 jug.
3. Stolele statorite și uniformizate pe teritorul tractului Unguraș.
4. Salarul dela stat după cvalificație.

Reflectanții își vor înainta oficiului protopopesc al tractului Unguraș cererile instruite cu toate documentele recerute, în terminul deschis și cu încuviințarea protopopului se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii. Fără încuviințare dela P. Sf. nostru Episcop însă, nu vor putea figura pe lista candidaților.

Bălan, la 25 Iulie 1932.

Petru Nicola, preot adm. Ioan Ianchiș, epitrop.

Nr. 334—1932.

(31) 2—3

VĂZUT. — Unguraș, la 30 Iulie 1932.

Prot. I. Ghiurișan.